

מעמקי ים

ד' כלים פ"ב מ"ג. הטהורים שבכלי חרס טבלא שאין לבזבזו ומחתא פרוצה וכו'. ועי' בפי הר"מ והר"ש שהביאו דרשת התו"כ בטעמא דמתניתין 'וכל אשר יפול מהם אלא תוכו את שיש לו תוך טמא ואת שאין לו תוך טהור'. ותמהו אחרונים למאי איצטריך האי דרשא והא כיון שאין כלי חרס מטמא אלא מתוכו, אין כלל אפשרות שכלי שאין לו תוך יקבל טומאה. ונראה דלולי דרשא הו"א שאין ענין התוך אלא לאפוקי מגבו, דטעמא דאין מטמא אלא מתוכו משום שהוא מקום התשמיש ואחוריו אינו מקום תשמיש, אבל כלים שצורת תשמישם הוא ללא תוך כגון מחתא פרוצה או סכין ומזלג, הו"א שמקום שימושם הוא כעין תוכם, והרי הם מקבלים טומאה, קמ"ל ד'תוך' דווקא בעינן ולא די בסתם תשמיש, משום דאין חשיבות החרס אלא במה שמקבל לתוכו, שהעפר מצד עצמו אין לו חשיבות כלל, רק במה שמקבל לתוכו.

כט. עניין הנדר

כתיב (במדבר ל, ג.) איש כי ידור נדר לה' או ישבע שבועה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה. הנה הכתוב פירש שני עניינים, א. הנודר נדר לה'. ב. הנשבע שבועה לאסור איסור על נפשו.

א] והנה בנדר לא נתפרש נדר לאסור על עצמו עניין כל שהוא, אלא נתפרש נדר לה'¹⁰³, ובפשטות לכא' היינו שנודר להקריב קרבן לה' או ליתן משהו לבדק הבית, והוא כעניין מה שכתוב (דברים כג, כב) כי תידור נדר לה' אלו-היך לא תאחר לשלמו. אמנם מצאנו עוד ענייני נדרים חוץ מנתינת קרבן לה', והוא בניזיר דכתיב ביה (במדבר י, א) איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה', וכן כל הפרשה שם תדבר בלשון נדר, הרי שנכלל בעניין הנדר עניין נזירות שהוא קבלת האדם ע"ע איסורים, ופשיטא ואיצ"ל דלאו דווקא איסורי נזיר אפשר לקבל ע"ע, אלא כל נדרי איסור יכול לקבל ע"ע, אלא דנדר לה' פירושו הפרשות אלו מיין ממת ומתגלחת.

ומאחר דאתינן להכי צריך לבאר טובא עניין נדרי איסור, ראשית מפני מה נדר היינו נדר לה', ועוד צריך ביאור שהלא לא מצינו איסור אלא בשני פנים או מפני שיקוץ המאכל כגון שקצים ורמשים ונבלות וטרפות, או להיפך מפני רוממות קדושת הדבר וכגון הקדש וקרבנות חלב תרו"מ ונ"ר, ולכא' האוסר ע"ע פירותיו אינם לא בשיקוץ ולא בקדושה ומפני מה יאסרו. והנראה לבאר בזה הוא עפ"י מה שנקדים לבאר עניין הקרבן, הנה הקרבנות עניינם נתינה לה', ושיהנה בריח ניחוחיהם, והלא הדבר יקשה לכל בר דעת מה יהנה הבורא ית' בנתינת התחתונים, והלא גלוי וידוע שאינו מריח זה הקרבן, ומה הוא העניין הזר הלו. אומנם ביאור העניין הוא שהנותן מתנה לחבירו אות וחיוזק הוא לקשרי אהבתם, והיינו משום שבנתינתו לו מממונו מראה לו שחביב וחשוב

¹⁰³ ואף שהיה אפשר לומר בביאור הכתוב איש כי ידור נדר לה' או ישבע שבועה (ג"כ לה', ואדלעיל קאי), לאסור איסור על נפשו, והיינו דסיפא דקרא אתרוייהו קאי, מ"מ אין נראה כן בפשטות המקרא. והא דבגמ' ובר"מ מיייתי לאסור איסור על נפשו אף אשבועה, מ"מ אין נראה כן בפשט הכתוב, וכן כל המשך הפרשה כת' נדריה ואסריה הרי דנדריה לאו היינו אסריה, וגם בסדר הטעמים [עי' סנה' כב. ושם שכל אלו הטעמים, והיינו דזה ביאור הכתוב] חזינן דלאו הכי הוא, ואנן איירינן גבי עצם המצוה היכי יש בעניינה אף נדרי איסור. ורבותינו דרשו איסור אנדר לאחר שראו ששייך נדרי איסור.

מעמקי ים

הוא עליו כעצמו, וחפץ בטובתו כטובת עצמו, והנה אף שעיקר עניין המתנה הוא דווקא במקרה שמקבל המתנה נהנה מהמתנה, שבזה מראה שהנאתו חשובה עליו, מ"מ ודאי שיש את עניין מתנת האוהבים אף במקרה שלא יהנה מזה המקבל, ואות וחזיון היא לקשרי אהבתם וידידותם, וכן אדם הנותן מתנה למלך, שודאי שאין המלך צריך זאת המתנה, מ"מ ודאי אות הוא כי אוהב ומעריך הוא למלך, והוא משום שממונו של אדם הוא עצם מעצמו, שיגע בזה בדמים ובדמים וכילה על זה את כל עמלו, ולזה הוא נושא את נפשו, ולכך כשיתן מממונו לחבירו במתנה, אף שלא יהנה מזה חבירו, מ"מ הרי הוא מראה שמוותר על עצמותו בשביל חבירו, וזה אות וחזיון לאהבתם, ובזה תתגבר אהבתם. והנה כן הוא עניין הקרבן שאף שאין לו ית' חפץ בחלב פרים ובניחוח שריפתם, מ"מ בהקרבת האדם קרבן לה' בצורה של נתינה, הרי הוא מראה שרוצה לתת לו ית' מצאנו ומבקרו, ובהקריבו לפניו מחלבי קרבנותיו בצורה של ריח ניחוח, מראה שברצונו לההנות לבורא, ושחשוב אצלו הנאת הבורא מהנאת עצמו, וזה יגביר אצלו האהבה והדבקות בו ית', וזה הוא הנקרא קרבן לה', ואף שאין לה' צורך בו¹⁰⁴.

וכעניין הקרבן כן עניין הנדר, ועניין הנדר הוא כשני רעים אוהבים ההולכים בארץ ציה ועייף בלי מים, ונפשם עליהם תתעטף מרוב צמאה, והגיעו למקום שיש בו מעט מים, וא' מהם מרוב אהבתו לשני ודאגתו שמא יחסר לו מים, יקפוץ מיד ויאמר המים הללו אסורים עלי בשתיה, והרי הם לפניך לשתיה, וכדבר הזה שייך אף במקרה שיהיה מים לשניהם בשפע, והא' ברצותו להראות לשני גודל אהבתו, יאמר שמים אלו אסורים עלי בשתיה והרי הם כולם לפניך, וכן בכל ענייני ההנאות שאומר שהנאה זו אסורה עלי בשביל שאתה תהנה מזה, ואף שאין אוהבו נהנה מזה כלל, מ"מ יהיה זה לאות ולחזיון קשרי אהבתם, והרי זה כמראה שמסכים לוותר על הנאותיו אלו בשביל אוהבו, ושאיין הנאות אלו שווים לפניו כלום כלפי אהבתו לרעו. וזה עניינו של הנודר נדר לה', והיינו שאומר פירות העולם אסורים עלי בהנאה, והרי הם נשארים לה', ואף שגלוי וידוע שאין ה' צריך לזאת ההנאה, מ"מ הוא מצידו כאילו נותן, ובזה מראה שאין הנאת פירות אלו שווה אצלו כלום כלפי אהבתו את בוראו, וזה יהיה לאות ולחזיון לאהבתו ודבקותו בבוראו. וכיוון שכן הוא, הרי פירות אלו אסורים מחמת קדושתם שכביכול מוכנים ומיוחדים הם בשבילו ית'. ויראה לי שלזה נתכוין אונקלוס בתרגומו לפסוק כי ידור נדר לה', כי ינדור נדר קדם ה', והיינו שהרי זה כנודר לפני ה' ואומר פירות אלו אסורים עלי, וממילא הם כביכול נשארים לצרכי ה' הנמצא לפניו בנודרו. ויתכן דבאמת עיקר עניין הנדר הוא נדרי קרבן ממש שהוא כב' נתינה ממש, וזוהי מעלה העיקרית שבנדר, וכנדר הקרבן כן נדר איסור פירותיו לה' בדרגא פחותה, ופחות הימנו המדיר הנאת פירות כל העולם עליו, שבזה לא התפס משהו מסויים, וכן בהנאת פלוני או פלוניי עליו, וגם אלו עניינם שאוסר ע"ע הנאות אלו וכביכול משאירם לה'. ופחות מזה המדיר נכסיו על אחרים, שאוסר הנאת אחרים בחפציו ומשאירם לה'.

והנה כיון דזה עניין הנדר פשיטא דאינו אלא כשאוסר ע"ע חפצא, והיינו כשאוסר ע"ע עניין שחפץ ממנו, ואז עניין זה נשאר לה', שהדבר האסור הוא כקרבן לה', אבל אי אסר

¹⁰⁴ ועוד יש בזה עומק שכיוון שנתן את נפשו על ממונו, הרי הוא מרגיש כנותן לו חלק מנפשו, שזה עניין האהבה התחברות ב' אנשים זה לזה [זה שורש לשון אהבה, א. הב. והיינו שהאדם שהוא עצם הדבר שזה הוא עניין אות א', הוא הב לחבירו]. וכן הוא עניין הקרבן שע"ז ירגיש אהבה ודבקות לה'.

עצמו באכילה אין כאן ענין מסוים שכביכול משאיר לה' אלא שאוסר על עצמו אכילה, ואין זה מעניין האהבה לאסור עצמו למען אוהבו, ומה יעשה עם מה שהוא אסור. ואף דבקונם עיני בשינה חייל נדריה, ואף בזה תאמר מה יעשה בשינת חברו, מ"מ הרי זה ככל ענייני נדרים שאוסר ע"ע הנאה בשביל אוהבו ואף שאין לאוהבו מה לעשות בזה, מ"מ כיוון שכאילו משאיר לו הנאה זו יש בזה מעניין הנדר וכמשנת"ל, ה"נ כיוון שעושה בל' נדר יש בזה מסמליות השארת ההנאה לאוהבו, במקום שהוא עצמו ינהה בזה. משא"כ כשאוסר עצמו בשינה, אין כאן צורה של עניין שנשאר בשביל אוהבו.

והנה אף שעניין הנדר הוא כעניין הקרבן וההקדש שמצידו כביכול מפריש דברים לצורך ה', מ"מ שונים הם זה מזה, והוא שהנדר הוא עניין אהבה פרטי בין האדם לבין בוראו, שאינו אלא שהוא פורש מהחפץ, או שמפריש החפץ לה', משא"כ ההקדש הוא עניין ממשי של נתינה לענייני הקודש הכלליים לאומה, ולכך האומר פירותי אסורים עלי לעולם, אינם נהיים הקדש ואינם משתייכים לבדק הבית, אלא הם נשארים קדושים בבעלות הפרטית¹⁰⁵, להשאיר אות בינו ובין אלוקיו ועל אהבתו ודבקו. ולזה אמר רב נתן (לק' ט:) כל הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו מקטיר עליה¹⁰⁶, והיינו משום דבמה עניינה יותר פרטי מביהמ"ק שהוא לכלל האומה, ועניינה מקום שבו יעבוד האדם הפרטי את ה'¹⁰⁷.

ב] ומכיון שנת' שבעניין הקרבן כן עניין הנדר, הלכך אי"צ לפרש שאסור כקרבן שהלא הוא הוא עניינו, וכשנודר זה מה שנודר שיהא אסור כקרבן, ואין כאן נדר כלל בלא זה, ואם פירש מודרני מפירותי כקרבן, הרי זה ככופל דבריו. אמנם אם פירש בדברי אסור

¹⁰⁵ אמנם עיין בפ' הרא"ש לקמן לג. ד"ה תיפול דס"ל דהמועל בקונם ישלם המעילה להקדש. ועיין ר"ן לה. ד"ה תיפול דנראה מדבריו דלא ס"ל כהרא"ש. ובאמת דברי הרא"ש צ"ע דאי מעילתו להקדש הוא עצמו אמאי אינו להקדש.

¹⁰⁶ ואי"ז אגדתא בעלמא, אלא הוא הוא ביאור עניין הנדר, שהרי הר"מ העתיקו בסוף הל' נדרים, וכדרכו בסוף כל הלכות לבאר עניינם. ועי' במו"נ ח"ג פמ"ח שנדרי אסור עניינם להפריש האדם מתאוות העוה"ז. ובל' הפס' אין משמע כן, ואף ממש"כ בסוף הלכותיו שאף שגינת הנדרים מ"מ להפריש עצמו מתאוות שרי, הרי שאי"ז עיקר עניין הנדר שעליו אמרו שהוא כבמה, והלכך זה שרי היות ואין בו מעניין הבמה. והנה הגם שבגמ' הביאו האי מימרא דר' נתן בגנות הנדר, מ"מ ממנו נלמד על מעלתו ועניינו, והיינו כי היכי דבמה בזמן התירה היה בה מעלה של עבודת ה' בקרבן וכשנאסרה הבמה ובאו למנוחה ולנחלה, לא נשללה מעלתה בעצם אלא נאסרו הבמות משום דכשמקריב שלא בבית ה' קרוב יותר שישגוג ויגשם או שיכוון לשם שרי מעלה וכו', ולכך נאסרו הבמות ולא הותרה ההקרבה אלא בביהמ"ק. וכן בענין הנדר שיש לחשוש שיטעה ויחשוב שה' צריך את הנאת נדרו, ולכך גינו הנדר והשווהו לבמה, אמנם כמו כן גדלה מעלתו בעצם כקרבן בבמה בשעת ההיתר.

¹⁰⁷ והקורא דברינו אלה, תמוה יתמה טובא מה עניין נדרים לעבודת ה' והלא לא מצינו בנדרי בנ"א נדרים אלא לדפוק איש את רעהו, ועל הצד היותר טוב לקבל ע"ע עניין כל שהוא בהחלט גמור, ולא מצינו כלל נדרים שנדרו ברוח הקרבן לה', ומתחילה אף אני הוטרדתי בזה היכן מתקיים בנדרי אסור נדר לה'. אמנם שוב מצאתי שכבר קדמני בזה שמעון הצדיק שלא אכל מאשם נזיר מפני שלא ראה בזה את היזיר לה' (לק' ט: עי"ש), אלא הייתה כוונת הנזירות בלב ההמון ליפית עצמו בסדורות תלתליו, או לצער עצמו, ולא חשבו בזה כלל להזיר עצמם לה', אמנם אפ"ה חל עליהם הנזירות, וככל דיני התורה שאף העושה ככוונה שאינה ראויה ה"ז מעשה מצוה. ובאמת לכך אמרו נזיר חוטא שאינו **אלא** מצער עצמו, אמנם בכה"ג שכוונתו לה' אינו חוטא וכדחזינו במעשה דשמעון הצדיק. הרי שכבר בתקופה הקדומה מצינו עניין זה של הטיית הנזירות מתוכנה האמיתי לעניינים אחרים. וכן הוא בנדרי ההמון שאינם יודעים כוונת הנדר ואינם נודרים אלא לצער עצמם או אחרים ובה חטאם שאינם פורשים לה' כעיקר עניין הנדר, ואפ"ה חייל נדריהו, וכנזיר שלא לשמה.

מעמקי ים

כגון שאמר הרי זה אסור כנבילות וטריפות, אי"ז אסור כלל דהא פירש שאינו אסור כקרבן, וא"כ במה יאסר והלא אינו נבילה וטריפה, ואף המפרש בתרו"מ וחלה אינו נאסר כיון דאיסורם בא ע"י סיבה מחייבת, ואי"ז הפרשה משלו, ובזה אינו יכול להיאסר שהלא אינו כתר"מ וחלה. ובדברינו ית' תירוץ סתירת דברי הר"ן ז"ל, דבריש מכילתין כת' דעיקר הנדר הוא בלא התפסה, ובריש שבועות שתיים בתרא כתב דהא דלא ילפינן דיהא התפסה בשבועות כי היכי דאיכא התפסה בנדרים, משום דנדרים עיקר ענינם הוא בהתפסה, ואף היכא דאינו מתפס הנדר, חל הנדר מדין יד דאנו גומרים את דבריו דאסורים כקרבן קאמר. וכבר נתקשו בזה האחרונים עי' משנ"ל פ"א מהל' נדרים ה"ז. ובחת"ס כ' דבשבועות כ' לדעת הר"ף. אמנם לדברינו אינו סותר כלל דהא ודאי דעיקר הנדר הוא בלא התפסה, משום דהנדר גופו היינו דאסור כקרבן, ועצם לשון הנדר הרי הוא כיד דהתפסה, כאילו פירש התפסה בקרבן, ולהכי ליכא למילף מינה לשבועה, כיוון דשבועה אין ענינה קרבן ונדר ענינו קרבן. וזה אמת בדברי ר"ן ז"ל.

ובר"מ פ"א מהל' נדרים ה"ז כת' דיש נדר סתם ויש נדר שמתפסו בקרבן, ואף בדבריו נמי היה אפ"ל כמשנ"ת בדעת הר"ן ז"ל בריש מכילתין, אמנם מסתימתו אין נראה כן כלל, ונראה מדבריו דשני עניני נדרים הם. ונראה דס"ל דאף דעיקר הנדר הוא כקרבן, מ"מ חילוק יש בין המפרש לשאינו מפרש, דהנודר ואינו מפרש הרי זה כמפריש דבר לצורך ה' אמנם אינו מייחדו בשבילו כקרבן, אלא שהוא פורש מזה וממילא יהא לה' משא"כ במתפסו לקרבן הרי זה כמפרש שאסור ממנו בשביל שיהא לה'. ולכא' חזינו כדבריו מהא דנח' ר"מ ורבנן (לק' לה. שבועות כב.) אי יש מעילה בקונמות, ולכא' מהא דלא נח' בנדרים חזינו דבנדרים לכו"ע לא מעל, הרי דיש חילוק בין נדרים סתם לנדרים מותפסים, ומאן דס"ל דליכא כלל מעילה אפי' בקונמות, היינו משום דס"ל דאף הקונמות כנדרים שנפרשו מהם לה' ולא יחזוהו לו. אמנם אי"ז הכרח דלא כהר"ן דבכולא מכילתין איתא קונם בסתמא, ואף היכא דה"ה בנדר. ועי' במשנ"ל פ"ד מהל' מעילה ה"ט שנסתפק אי הנהגה בנדרים סתם מועל, ותלה בפלוגתת הראשונים אי איכא נדר בלא התפסה, ובפשטות ודאי צדקו דבריו, אמנם יתכן דאף הר"ן ס"ל כהר"מ ומש"כ דכל נדר כמאן דמתפס, היינו דדומה בעיקר ענינו לקרבן אבל לא לגמרי, ועדיין חילוק יש בין מתפס לשאינו מתפס. וכמשנ"ת.

ויתכן דהר"מ סופ"ב מנדרים שכת' דהפקר מדין נדר הוא, הוא כשיטתו בענינו דאיכא נדר לה' אף דאינו מיוחד לו, ודי בהפרשתו מהבעלים בשביל ה', ולהכי איכא נדר לה' בצורה שלא רק שאינו כקרבן אלא אף אינו נאסר, ורק נפקע מהנודר – מפקיר, וענינו של נדר זה הוא ככל נדר אלא שהוא נעשה בצורה יותר שכלית, והיינו דנדר בעלמא הוא שאסור מעצמו בשביל ה', והוא בצורה יותר רגשית ולכך אסור אף שאין הנאה ממנו לה', שהנודר מרגיש כאילו באמת אסר לצורכי ה', ונדר זה נעשה בצורה כאילו באמת כן הוא שזה מצורכי ה'. והפקר הוא נדר בצורה שכלית שהלא באמת אין הבורא צריך זאת ההנאה, אלא שנודר מזה בכדי להראות ולחזק אהבתו לה' שאין חפץ זה שווה

מעמקי ים

בעינינו כלום כלפי אהבתו לה', אבל לאחר שנדר שוב אין לו עניין באיסורו שהלא ה' לא יהנה מזה ואין ה' צריך לזה כלל, ולכך מותר לכל¹⁰⁸.

ג] יל"ד העובר על נדרו במה עובר, אי עובר על דיבורו שאמר שחפץ זה יהיה אסור ולא קיים דיבורו ולא אסור, או"ד נתקיים דיבורו שהחפץ אסור אלא שהוא פשע ועבר על איסורו. ונר' עיקר דדיבורו קיים ולוקה על שנהנה בדבר אסור, ולא מיבעיא להר"ן (לק' טו.) דהמדיר את חבריו מנכסיו ונהנה, דלוקה, דפשיטא דאין האיסור בזה שעבר על נדרו, אלא בזה שנהנה מאיסור. אלא אפי' להר"מ דאסור ואינו לוקה היינו משום דהלאו בשלמותו הוא שנהנה מדבר שהוא אסור, דבזה ודאי איכא איסורא טפי, וכלישנא דקרא לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה, אבל ודאי אף לדעת הר"מ איכא איסור גמור לאחר, דהא אי נהנה מועל, וכמ"ש בפ"ד מהל' מעילה ה"ט. ובאמת כן הוא מוכרח מעניין הנדר, דכיוון דביארנו דענינו כקרבן שהוא מיוחד לה', מה בין הנודר לאחר, והלא חפץ זה אסור בשביל ה'. אמנם אי הוא בעצמו עבר על נדרו חמיר טפי, דהנדר זיל טפי כשאף הנודר עובר עליו. וזה אף להר"ן. והנה הא פשיטא דהאי איסורא דבל יחל הוא הוא איסוריה דמעילה, דאיסוריה דבל יחל היינו לא להנות מאיסור הנדר, והיינו נמי מעילה לא להנות מהקדש, והא פשיטא דאינו עובר במעילה דקדשים, דהא אי"ז קדשים, אלא דכי היכי דהקדש הוא לה' ואסור להנות ממנו, והנהנה ממנו משלם, ה"נ נדר לה' ואסור להנות ממנו, ולהכי נחלקו אי מעל או לא, ואף אי תימא דדינו כקדשים, מ"מ הא גופא כתיב בבל יחל דדיבורו נתפס וה"ז כקדשים, ואינו עובר משום בל יחל ומשום הנהנה מקדשים¹⁰⁹.

עניין הנזירות

ד] כתיב (במדבר ו) איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה', מיינן ושכר יזיר וכו' תער לא יעבור על ראשו וכו' על נפש מת לא יבוא. נתבאר בפרשה זו שהאומר הריני נזיר אסור בג' דברים הללו, והנה הא פשיטא דהנזיר דעליה איירי קרא לא ידע זו הפרשה, אלא הוא נדר להיות נזיר, והתורה פירשה לו דיני נזיר. ויל"ע אם הוא לא קיבל ע"ע דברים אלו, מפני מה הטילה עליו התורה, ואם קיבל ע"ע דינים אלו, א"כ מה פירשה התורה ג' איסורים הללו, והלא מזה נדר. ועוד יל"ע מה הוא נזיר לה'. ונראה

¹⁰⁸ ואגב גררין נימא דיתכן דמקור דברי הר"מ הוא ממתניתין דפאה דאין אדם מפקיר לעניים ולא לעשירים דבעינן הפקר כשמיטה, ואי הוה סתם רשות ליטול משלו אמאי אינו יכול לחלק, אלא דס"ל דעניין נדרו שהוא נדר כשמיטה. ובגורא דגררין נימא דיתכן דהיינו טעמא דשמיטה הוא שבת לה' להראות כי לי הארץ, ופירותיה מותרים לכל, והיינו להראות גם הצד הפשוט והאמיתי ולא רק הרגשי הנראה מקופיא, דהנה נ"ר הוא לה' ולכך פירותיו אסורים, ואף דאין לה' צורך בזה, מ"מ כך הוא הדרך להכניס בלב האדם שהארץ של ה' ע"י שבאמת אסור, אמנם כנגד זה איכא שמיטה שהוא לה' ואפ"ה פירותיו לכל, והיינו להראות האמת שאף של ה' אפשר לאכול משום שאינו צריך את זה. וכנגד זה איכא ג"כ הפקר דנדר שהוא להראות הצד האמיתי ולא הרגשי שאף שזה מודר לה' מ"מ מותר לכל, ולהכי ילפינן הפקר משמיטה.

¹⁰⁹ ועי' בזה במשנ"ל פ"ד מהל' נדרים ה"ט שכת' דאי הדיר פירותיו ונהנה מהם במזיד לוקה שתיים, ותמה אמאי אישתמיטא להו להר"מ (ולפוס') דין זה. ונראה ששגגה היא, ואין עובר כלל משום איסוריה דמעילה, ועי' ר"מ ר"ל ה' מעילה שכ' דמפי השמועה למדו מעילה מקרא דלא תוכל לאכול בשעריך בקדשי מזבח ובבדה"ב, ולא כת' נדרים, ואף שכת' לק' דיש מעילה בנדרים. אלא האמת דעובר על מעילה משום בל יחל, שנהנה מדבר שאסר ע"ע לה', והיינו מעילתיה וחד איסורא הוא.